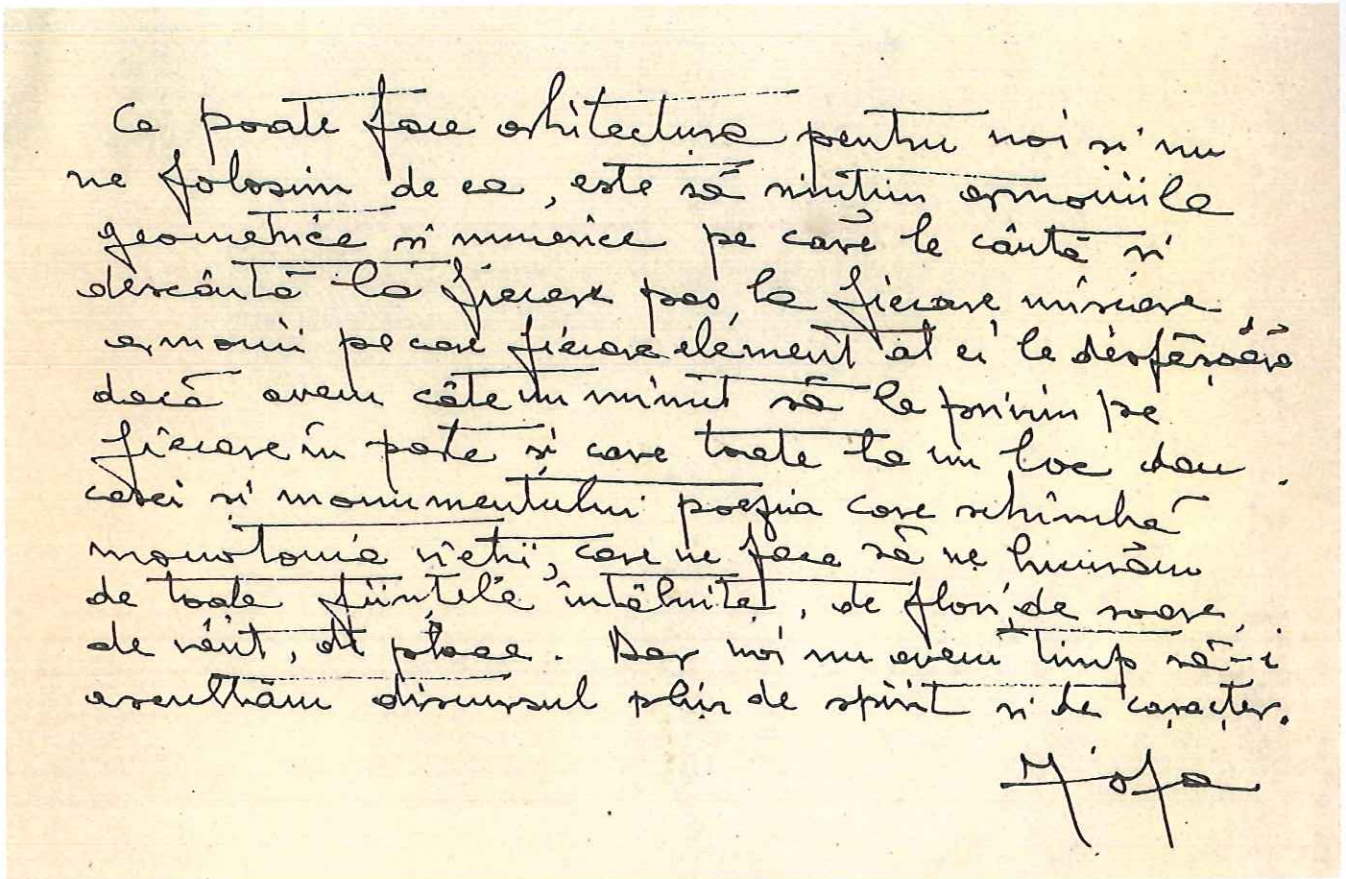

DESPRE EFEMERITATEA LOCUIRII. CASA ARAPU

ON THE EPHEMERALITY OF HOUSING. ARAPU HOUSE

text și schițe: Adrian SPIRESCU

foto: Daniela PUIA

„Ce poate face arhitectura pentru noi și nu ne folosim de ea, este să simțim emoțiile geometrice și numerice pe care le cântă și descântă la fiecare pas, la fiecare mișcare, armonii pe care fiecare element al ei le desfășoară dacă avem câte un minut să le privim pe fiecare în parte și care toate la un loc dau casei și monumentului poezia care schimbă monotonia vieții, care ne face să ne bucurăm de toate ființele întâlnite, de flori, de soare, de vânt, de ploaie. Dar noi nu avem timp să-i ascultăm discursul plin de spirit și de caracter.” (Constantin Joja, „Sensuri și valori plastice în arhitectura românească”, Editura Eminescu, 1981)

„What architecture can do for us and we are not making proper use of it is to feel the geometric and numeral emotions it chants and disenchant with every step and move, the harmonies each of its elements unfolds before our eyes if we can only spare a minute to look at each of them for they all together offer houses and monuments the poetry that alters the monotony of life and makes us rejoice in all the beings we encounter, in flowers, sunlight, wind and rain alike. Yet we do not have time to listen to its talk full of spirit and character.” (Constantin Joja, „Sensuri și valori plastice în arhitectura românească” [Meanings and Pictorial Values in Romanian Architecture], Eminescu Publishing House, 1981)

În memorie amestecul de cărți și reviste de arhitectură, *Domus* și *L'Architecture d'Aujourd'hui* din acea perioadă, ca și seratele petrecute în spațiosul living care privea către strada Pictor Iscovescu colț cu Pictor Rosenthal.

Și desigur țin minte arhitectura casei, fiindcă o revăd cam o dată pe lună când merg să le dau binețe unor prieteni. Țin minte când treceam pe strada Rosenthal și, împreună cu Mihai, care locuia la nr. 33, admiram ritmul dat de olanele copertinelor; țin minte culoarea frunzelor care îmbrăcau fațada... Le țin minte pe toate și fiecare dintre aceste amintiri mă apropie sufletește de această casă.

Forma curbă a fațadei care urmărește inflexiunea străzii, brise soleil-urile ferestrelor, copertinele acoperite cu olane, ferestrele în bandou continuu la nivelul etajelor, etajul trei retras față de volumul construit cu demisol, parter și două etaje, la o primă vedere nu au nimic neobișnuit: nu poți găsi virtuți aparente acestei case și n-ai nici cum să te lași vrăjit de ceva dinăuntru ei.

În peretele de acces în interiorul clădirii din strada Pictor Iscovescu, alcătuit din metal și sticlă, recunoaștem actul de a pătrunde în spațiul interior, prin elegantul hol de la parter. Designul său, al treptei de acces sau al copertinei contează mai puțin.

Trecătorii și copiii se mai opresc câteva minute să se odihnească pe bancheta-gard, limită de proprietate. Acest loc cedat spațiului public, dens plantat, chiar și într-un perete-jardinieră sub fereastra continuă a parterului, reprezintă ceea ce era, din capul locului, un privilegiu.

Linia generală curbă - a străzii, trotuarului, gardului-banchetă, jardinierei, copertinei, ferestrelor, a soclului - se amplifică prin vegetația din acest spațiu al curții de aproximativ 3-4 metri, deschis către stradă, către trecători.

Am descoperit casa P+3 proiectată în perioada 1938-1939 de către Henriette Delavrancea-Gibory pentru Grigore (Piki) Arapu în anii de liceu petrecuți la Liceul de Arte Plastice „Nicolae Tonitza” din București. Educația artistică primită atunci mă face să asociez originea ei cu picturile lui Bonnard, Braque, Picasso, ba chiar cu muzica lui Bob Dylan, Joan Baez sau Louis Armstrong. Și cinematografia aceluia timp vine cu puternica ei seducție dată de spațiul imaginat sau rememorat din *Eclipsa* lui Antonioni, din *Blow-up* sau *Nașul* lui Copola.

Mihai Moldoveanu and had a discussion on architecture with the then young architect Vlad Arsene; I remember having admired the neighbourhood from the second floor window of the building while standing in the light flooded living room of the 3-room apartment where Radu and Cătălina lived. It was 1978. I still have in my mind the collection of architecture books and journals of the period, *Domus* and *L'Architecture d'Aujourd'hui*, as well as the social evenings spent in the generous living room overlooking the intersection of Pictor Iscovescu and Pictor Rosenthal.

Of course, I also remember the architecture of the house because I see it once a month when I go and greet some friends. I remember one time when I passed through Rosenthal Street, accompanied by Mihai, who lived at no.33, and admired the rhythm of the sunshade tiles; I remember the colour of the leave coating the façade... I remember them all and each of these memories draws my soul closer to this house.

The curved shape of the façade following the streets' inflection, the windows' brise-soleil, the tile-covered sunshades, the continuous strip of windows, the withdrawn third floor part of a 4-floor building, have nothing special at first sight: one cannot find visible qualities for this house, nor there is anything enchanting on the inside.

The metal and glass entrance wall of the building on Pictor Iscovescu Street defines the act of entering the interior space through the elegant hall on the ground floor. The design of the he space, of the access step or of the sunshades matters less.

The passers-by and the children sometimes stop for a few minutes to rest on the fence-seat marking the property boundaries. Currently assumed by the public space, this densely planted place - a planted wall below the continuous ground floor strip of window -, represents what was a privilege in the first place.

The general curved line - the street, the sidewalk, the fence-seat, the window box, the sunshades, the windows and the pedestal - amplifies through the vegetation grown in this part of the courtyard occupying around 3-4 metres and opening up to the street and the pedestrians.

Toate aceste secvențe combinate mai mult sau mai puțin real, acoperite de vălul uitării, m-au însoțit când am ajuns ultima dată pe strada Pictor Iscovescu. M-am oprit în dreptul ușii de la numărul 44 ascultând sunetul unui pian din interiorul casei. Am încercat să-mi reamintesc câteva întâmplări din acea perioadă care sunt și o provocare a memoriei mele în a descrie complexitatea unei case.

Am stat cam 5 minute, până când unul dintre noii locatari s-a uitat întrebător la mine. Atunci am luat-o din loc încet, întristat de efemeritatea ființării noastre în anumite momente ale vieții în spațiile arhitecturale de dincolo de pragul intrării, de cât de ușor devin străine pentru contemporani. Ele lasă loc în permanență contextualizării și transformării.

NOTE

1. Juhani Pallasmaa, „Privirea care atinge: arhitectura și simțurile”, *Arhitect*, 2015.
2. Lorenz Eitner, „The Open Window and the Storm - Tossed Boat: An Essay in the Iconography of Romanticism”, *Art Bulletin* 37, no. 4 (1955):286.

I discovered the 4-floor house designed in 1938-1939 by Henriette Delavrancea-Gibory for Grigore (Piki) Arapu during my high school years at „Nicolae Tonitza” Plastic Arts High School in Bucharest. The artistic education acquired back then makes me associate her image with the paintings of Bonnard, Braque, Picasso, even with the music of Bob Dylan, Joan Baez or Louis Armstrong. The films of the time also exert their powerful seduction springing from the space depicted or recalled in Antonioni’s *Eclipse*, *Blow-up* or Coppola’s *Godfather*.

All these episodes mixed and combined in a more or less real manner and covered by the veil of oblivion accompanied me when I last set foot on Pictor Iscovescu Street. I stopped in front of the door at no.44 while listening to the sound of a piano coming from the inside. I tried to recall a few moments from the past, a challenge for my memory in describing the complexity of the house.

I must have stayed there for about 5 minutes when one of the new residents threw a questioning glance at me. It was only then that I slowly started to walk away, feeling sad with the ephemerality of our being in certain moments of life, in the architectural spaces unfolding beyond the threshold, and with how easily they become unknown to our contemporaries. They never cease to welcome contextualization and transformation.

NOTES

1. Juhani Pallasmaa, „Privirea care atinge: arhitectura și simțurile” [The Eyes of the Skin: Architecture and the Senses], *Arhitect*, 2015.
2. Lorenz Eitner, „The Open Window and the Storm - Tossed Boat: An Essay in the Iconography of Romanticism”, *Art Bulletin* 37, no. 4 (1955):286.